

Stockholms stads äldreombudsman

Äldreombudsmannens (ÄO) uppdrag och inriktning

- Äldreombudsmannens arbetsuppgifter utgår från Instruktionen för Stockholms stads äldreombudsman, ÄO, beslutad av kommunfullmäktige den 16 maj 2016.
- ÄO är anställd på stadsledningskontoret och ingår i staben.
- ÄO uppdrag innebär att på en stadsövergripande nivå lyfta äldres intressen och rättigheter inom stadens alla verksamhetsområden.
- Bevaka att ett äldreperspektiv finns med i samhälls- och bostadsplanering, inom idrott och kultur samt trafik- och miljöfrågor.
- I uppdraget ingår att utveckla goda samverkansformer med stadens nämnder och styrelser, andra myndigheter, KPR och organisationer som företräder äldre.
- I rollen ingår även att svara för information, rådgivning och omvärldsbevakning inom verksamhetsområdet för att öka kunskapen om behov hos äldre invånare och verka för trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet.
- En stor del av arbetet utgörs av att medverka i konferenser, seminarier och utbildningar.
- ÄO ska vartannat år lämna en rapport till kommunfullmäktige om äldres levnadsvillkor inom staden samt vid behov föreslå åtgärder till förbättring.
- I rollen som ÄO *ingår inte* att handlägga enskilda ärenden eller klagomål eller företräda enskilda medborgare.
- ÄO ingår inte i något formellt granskningsystem samt är politiskt obunden.
- Funktionen ska ha en oberoende neutral ställning gentemot nämnder, myndighetsutövning samt interna och externa utförare inom äldreomsorg.
- ÄO har inte ett över gripande ansvar för En äldrevänlig stad men representerar staden inom det nordiska samarbetet för äldrevänliga städer och samhällen inom Nordens välfärdscenter samt ingår i stadens styrgrupp som leds av bitr stadsdirektör, Karin Gustavsson.

Målgrupp

Målgruppen äldre avgränsas utifrån ålder men är, precis som andra målgrupper i samhället, en heterogen grupp med skiftande och individuella behov.

Människan åldras biologiskt, socialt, psykologiskt, medicinskt och existentiellt och är olika utifrån kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet eller köns uttryck, inkomst och utbildningsnivå.

På frågan vem som är äldre finns många och olika svar. Det finns en mängd perspektiv av åldrandet att väga in och som är i ett samspel för en given tid och historisk kontext med omgivningen på individ, grupp och samhällsnivå.

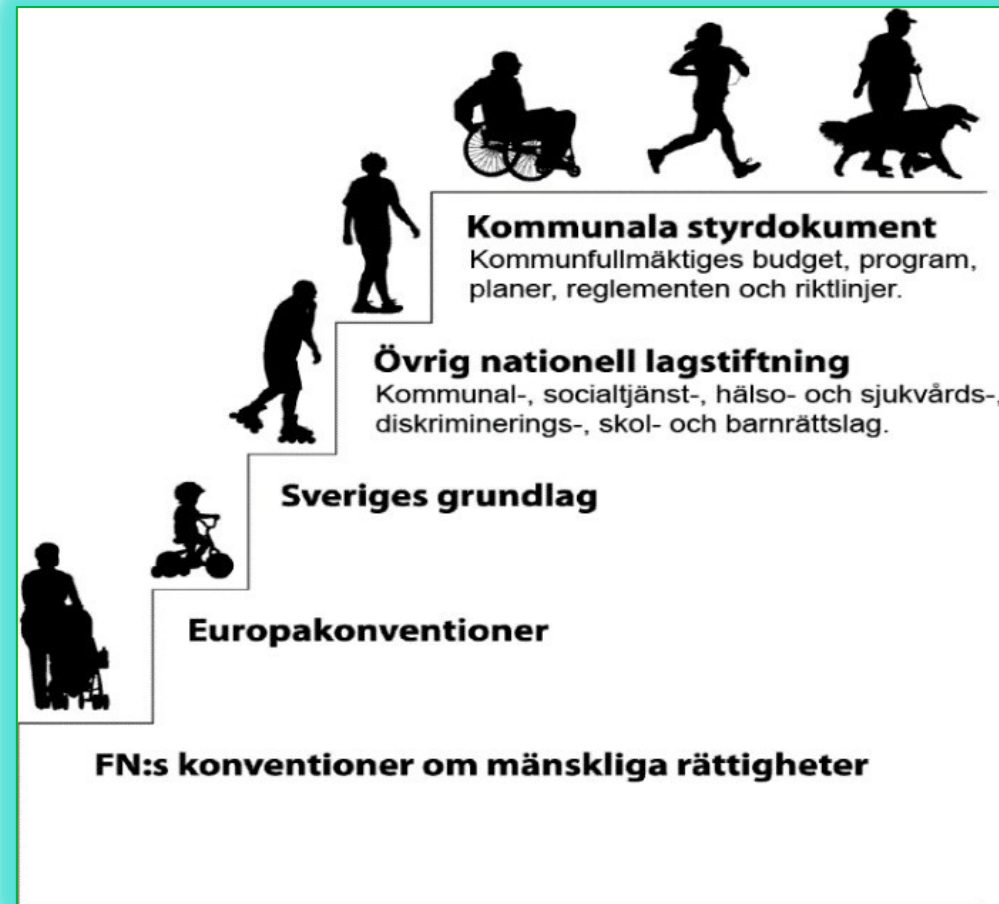
Målgruppen är i första hand personer som inte har biståndsbedömda insatsen vård- och omsorgsboende, dvs bor i sitt ordinarie boende vilket är ca 96% av alla över 65 år.

Äldres personers rättigheter är mänskliga rättigheter

Äldre personers rättigheter är mänskliga rättigheter. Ytterst handlar mänskliga rättigheter om förhållandet mellan staten och den enskilde individen.

Med bakgrund av målgruppens heterogenitet samt att det finns äldre personer som inte har eller ges samma möjligheter att göra sin röst hörd är det äldreombudsmannens bedömning att äldre befolknings levnadsförhållanden bäst synliggörs utifrån ett mänskligt rättighetsperspektiv.

Ålderism

- Ålderism beskrivs traditionellt som fördomar eller stereotypa föreställningar som utgår från en människas ålder och som kan leda till diskriminering.
- Ålderism är enligt WHO den mest socialt normaliserade fördomen som inte motarbetas aktivt på samma sätt som exempelvis rasism eller sexism.
- Ålderism och åldersdiskriminering kan resultera i överträdelser för äldre personers mänskliga rättigheter. Det finns en risk att människor exkluderas på grund av ålder eller att vara äldre och som dessutom behöver förstås i relation till andra maktförhållanden.
- **Att motverka ålderism är en viktig del i arbetet för att stärka äldre personers mänskliga rättigheter.**
- Grunden för de mänskliga rättigheterna är alla människors lika värde och rätt att bli sedd, hörd, bekräftad och inkluderad.
- Mänskliga rättigheter ställer upp krav på hur äldre personer som rättighetsbärare ska behandlas. Det åligger skyldighetsbäraren, det offentliga, att motverka det som hindrar att alla människor kan ta del av sina mänskliga rättigheter.
- **Kommunen har ett ansvar i att undanröja hinder för lika tillgång till rättigheter och möjligheter i samhällslivet.**

Ett axplock av ÄO aktiviteter 2024

- Styrgrupp – ”Kultur för äldre” m KF, ÄF samt ngr stadsdelsdirektörer
- Styrgrupp för en äldrevänlig stad
- Referensgrupp – DelBo m KTH utifrån ett Lol
- Nordiskt nätverk Agefriendly cities and communities
- Storstadsnätverk Äldrevänliga städer och samhällen
- KPR
- Trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, valnämnden, arbetsmarknadsförvaltningen, ÄF, polisen, Regionen m fl
- Referens vid revidering av stadens olika styrdokument och program
- Seniordagen, Hälsodagen, Äldre/ålderismdagen m fl

**Kontaktuppgifter:
Margareta Ericson
Äldreombudsman
08-508 29 466
margareta.ericson@stockholm.se**